

22.3.2023

Tietoa tutkimukseen osallistuvalla

Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään THL:n tutkimuksessa. Lähtökohtaisesti tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 17 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä**Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL**

PL 30

00271 Helsinki

puh. 029 524 6000

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Johanna Hietämäki

Osoite: Mannerheimintie 166, 00271 Helsinki

Puhelinnumero: 029 524 7990

Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@thl.fi

2. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Turvapolku esi-tutkimuksen (1. tutkimus) tarkoituksena on tutkia turvakotia ja muita turvakotien asiakkaiden käyttämiä palveluja sekä niistä saatua apua. Tutkimuksessa saatua tietoa käytetään valmisteltaessa laajempaa päätutkimusta (2. tutkimus), joka toteutetaan pitkittäistutkimuksena lähisuhdeväkivaltaa kokeneille turvakotipalvelua käyttäneille asiakkaille. Keskeisinä tiedon tarpeita esitutkimuksessa ovat asiantuntijatiedon saaminen päätutkimuksen kohdistumiseksi keskeisiin asioihin sekä päätutkimuksen hyvä ja tietoturvallinen toteuttaminen.

Esitutkimukseen on tarkoitus osallistua turvakotien henkilökunnan, sosiaali- ja terveystieteen palveluiden työntekijöiden ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden henkilöiden. Lähisuhdeväkivaltaa kokeneita henkilöitä kysytään tutkimukseen väkivaltatyön palveluiden kautta. Esitutkimuksessa ei kysytä henkilökohtaisista väkivaltakokemuksista, vaan yleisemmin lähisuhdeväkivaltaan liittyvistä keskeisistä koetuista asioista, sekä turvakotipalveluista ja muista palveluista ja väkivaltatyöstä, niiden kehittämiskohteista sekä toimivista tiedonkeruun tavoista tulevaa pitkittäistutkimusta varten.

Esitutkimuksessa tutkimusaineisto kerätään tekemällä ryhmähaastatteluja ammattilaisille.

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneille voi olla ryhmähaastatteluita toisensa valmiiksi tunteville väkivaltatyön kokemusasiantuntijoille ja lisäksi tehdään yksilöhaastatteluja. Haastattelut toteutetaan nimettöminä, kuten myös niiden analysoinnit ja raportoinnit. Turvakotien työntekijöille on noin 6 ryhmähaastattelua, joihin osallistuu noin 2-6 henkilöä/ryhmä. Lisäksi väkivaltatyön avopalveluiden työntekijöille toteutetaan mahdollisesti 1-2 ryhmähaastattelua, joihin osallistuu noin 2-6 henkilöä/fokusryhmä. Lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tehdään yhteensä noin 6-10 yksilö- tai ryhmähaastattelua, joihin osallistuu noin 2-7 henkilöä/ryhmä. Haastattelut nauhoitetaan. Tarvittaessa haastattelussa voidaan käyttää läsnäolo- tai etätulkkausta. Haastattelussa täytetään perustietolomake, joka ei sisällä suoria tunnistetietoja. Perustietolomakkeella olevia tietoja ei yhdistetä haastatteluun. Haastatteluun osallistuvilta kysytään suostumus suullisesti haastattelun alussa.

Haastatteluaineisto tallennetaan suojatulle asemalle. Haastattelun ääninauhoista muodostetaan tekstiaineisto, joka pseudonymisoidaan ja tarvittaessa käännetään suomeksi. Tässä vaiheessa esimerkiksi mahdolliset nimiä koskevat tiedot muutetaan anonyymeiksi. Tutkimusaineiston analyysi tehdään pseudonymisoitua aineistoa käyttäen. Haastateltavien taustatiedot esitetään luokiteltuna haastatteluun pohjautuvan tekstiaineiston yhteydessä.

Tutkittavilta kysytään halukkuutta osallistua jatkoyhteistyöhön haastattelujen jälkeen koskien suunnitteilla olevan pitkittäistutkimuksen tekemistä. Kyseisestä vaiheesta ei kerätä erillistä tutkimusaineistoa. Tutkimukseen osallistuneet voivat halutessaan ilmoittautua muuhun tätä tai suunnitteilla olevaa tutkimusta koskevaan keskusteluun. Tästä mahdollisuudesta ollaan erikseen yhteydessä siitä kiinnostuneisiin. Muuhun tutkimusyhteistyöhön ilmoittautuneiden yhteistiedot säilytetään erillään tutkimusaineistoista.

Tutkimushaastattelut toteutetaan vuoden 2023 aikana.

3. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Ei yhteistyöhankkeena tehtävä tutkimus.

4. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Johanna Hietämäki
Osoite: Mannerheimintie 166, 00271 Helsinki
Puhelinnumero: 029 524 7990
Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@thl.fi

5. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

THL:n tietosuojavastaavan sähköpostiosoite: tietosuoja@thl.fi

6. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimuksen suorittaa THL:n valtion palvelut osaston Muut erityispalvelut -yksikön tutkijat/tutkimusryhmä ja tutkimusavustajat.

7. Tutkimuksen nimi, luonne ja kestoaika

Tutkimuksen nimi: Turvapolku tutkimushankkeen esitutkimus (1. tutkimus)

Kertatutkimus

Seurantatutkimus

Tutkimuksen kesto (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään): Tutkimuksen kesto on 1.1.2023-31.12.2028. Haastatteluissa muodostettuja äänitiedostoja säilytetään 12 kuukauden ajan. Tutkimusaineisto kerätään 1.1.2023 – 31.12.2023 välillä. Pseudonymisoituja aineistoja säilytetään 10 vuoden ajan. Tutkimusyhteistyötä varten annettuja yhteystietoja säilytetään sen aikaa kuin tutkimuksen tiimoilta tehdään yhteistyötä. Enimmillään 10 vuoden ajan.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn peruste on EU:n yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti seuraava:

- Tutkittavan suostumus
- Lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)

9. Arkaluonteiset henkilötiedot

- Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja.

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:

- Rotu tai etninen alkuperä
- Poliittiset mielipiteet
- Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- Ammattiliiton jäsenyys
- Geneettiset tiedot
- Biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
- Terveystiedot
- Seksuaalinen käyttäytyminen
- Seksuaalinen suuntautuminen

Arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan tai tietosuojalain 6 §:n mukaiseen erityisehtoon:

- Tutkittavan nimenomainen suostumus
- Tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus
- Tutkimus- ja kulttuuriperintöaineiston yleishyödyllinen arkistointitarkoitus

- Tutkittava on saattanut käsiteltävät arkaluonteiset tiedot julkisiksi
- Käsittely on tarpeen tärkeän yleisen edun vuoksi
- Käsittely on tarpeen kansanterveyteen liittyvän yleisen edun vuoksi
- Käsittelystä on säädetty laissa tai johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle säädetystä tehtävästä
- Käsittelystä on säädetty laissa tai johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle säädetystä tehtävästä

- Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

10. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimusaineisto sisältää henkilötietona ääninauhan haastattelusta, josta kirjoitetaan pseudonymisoitu tekstiaineisto. Tutkimuksessa kerätään perustietolomake, jossa ei kysytä yksilöitäviä henkilötietoja. Haastattelun toteuttamista varten pyydetään tarvittaessa yhteystiedot, jotka hävitetään välittömästi haastattelun jälkeen. Haastattelut koskevat näkemyksiä turvakotipalveluista ja sitä koskevan tutkimuksen tekemisestä. Lisäksi pyydetään yhteystiedot jatkoyhteydenottoja varten heiltä, jotka ovat ilmaisseet halukkuuden osallistua jatkoyhteistyöhön. Yhteystiedot säilytetään erillään tutkimusaineistosta ja yhteystiedot poistetaan heti, kun niitä ei enää tarvita jatkoyhteistyötä varten.

11. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Haastateltavat ja haastatteluun liittyvä perustietolomake.

12. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja ei luovuteta tai siirretä säännönmukaisesti THL:n ulkopuolelle.

Haastatteluaineistojen kirjoittaminen tekstimuotoon eli litterointi ostetaan palveluna. Lisäksi ostetaan tarvittaessa litteroidulle ja pseudonymisoidulle haastatteluaineistolle käännöstyö. Aineiston siirrossa käytetään tietoturvallisia yhteyksiä.

Kerättyä tutkimusaineistoa, josta henkilötiedot on poistettu, voidaan luovuttaa tutkimussuunnitelmaa ja hyväksyttyä käyttöluupahakemusta vastaan THL:n kanssa yhteistyössä tehtäviin tutkimustarkoituksiin.

13. Tietojen siirto EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Ei siirretä

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

15. Henkilötietojen suojausten periaatteet

Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Manuaalisen aineiston suojaaminen:

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

käyttäjätunnus salasana käytön rekisteröinti kulunvalvonta
 muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa
 Aineisto analysoidaan suorien tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

16. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto hävitetään
 Tutkimusaineisto arkistoidaan:
 ilman tunnistetietoja tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Haastatteluaineiston haastattelunauhat, pseudonymisoitu haastatteluaineisto ja taustakyselyaineisto tallennetaan THL:n verkkopalvelimelle 10 vuoden ajaksi.

17. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Tietosuojalainsäädäntö takaa tutkittavalle tiettyjä oikeuksia, joilla tutkittava voi varmistaa perusoikeuksiin kuuluvan yksityisyyden suojan toteutumisen. **Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, toimi näiden ohjeiden mukaisesti: <https://thl.fi/fi/thl/tietosuoja>**

Vaihtoehtoisesti ota yhteyttä THL:n kirjaamoon (kirjaamo@thl.fi) tai kohdassa 1. mainittuun yhteyshenkilöön.

Jos THL pysty tunnistamaan sinua aineistosta, niin mm. oikeutta päästä tietoihin, oikaisuun ja poistoon ei sovelleta.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi tutkimuksessa ja mitä henkilötietojasi tutkimuksessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- b) peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) vastustat käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa 17 Mitä oikeuksia sinulla on ja oikeuksista poikkeaminen kuvatuista oikeuksista saatetaan poiketa tietosuoja koskevan lainsäädännön mukaisilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, toimi näiden ohjeiden mukaisesti: <https://thl.fi/fi/thl/tietosuoja>

Yhteydenotot

Mikäli sinulla on kysyttävää oikeuksista, ota yhteyttä THL:n kirjaamoon (kirjaamo@thl.fi) tai kohdassa 1. mainittuun yhteyshenkilöön.

Oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi

Sinulla on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun toimiston käsiteltäväksi, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 56 66700

Sähköposti: tietosuoja@om.fi